

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การทำงานร่วมกันของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์
ในภาวะวิกฤติของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในช่วงระยะเวลายุครัฐบาลนายบรรหาร
 ศิลปอาชา (กลางปี 2538-ปลายปี 2539) ปัจจัยและเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลไปสู่วิธี
การทำงานร่วมกัน ในภาวะวิกฤติของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์ มีรายละเอียด
การวิจัยดังนี้

1. เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (QUALITATIVE STUDY)

เลือกใช้การวิจัยเชิงกรณีศึกษา (CASE STUDIES) โดยศึกษาจาก
เหตุการณ์ในช่วงกลางปี 2538-ปลายปี 2539 ของ 3 บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้วิจัยเลือกเหตุการณ์ของ 3 บริษัท เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่เข้าไป
มีส่วนร่วมด้วย จึงเป็นการศึกษาโดยประสบการณ์ตรงทั้งของตนเองและผู้ร่วมงาน

2. ประเภทของข้อมูล

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล จากการสัมภาษณ์
เจาะลึก (DEPTH INTERVIEW) การสัมภาษณ์กลุ่ม (FOCUS GROUP INTERVIEW)
จาก 2 กลุ่มหลักคือ นักข่าว และนักประชาสัมพันธ์

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ข้อมูลจาก
แฟ้มข่าว บทความ บทวิเคราะห์ เอกสารประกอบการสัมมนา หนังสือเรียน งานวิจัย
ตำราเรียนด้านวารสารศาสตร์ นิเทศศาสตร์ การสื่อสารมวลชน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (PURPOSIVE SAMPLING)

โดยกำหนดคุณสมบัติตัวอย่างไว้อย่างชัดเจน

3.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

- 3.1.1 กลุ่มนักข่าวหนังสือพิมพ์
- 3.1.2 กลุ่มนักประชาสัมพันธ์ในบริษัทตัวแทนการประชาสัมพันธ์
- 3.1.3 กลุ่มบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ นักข่าวสายหุ้น-การเงิน นักลงทุน โบรกเกอร์

3.2 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลในระหว่างปี 2538-2539 ดังต่อไปนี้

- 3.2.1 แฟ้มข่าวธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ปี 2538-2539
- 3.2.2 แฟ้มข่าวบริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) ปี 2538-2539
- 3.2.3 แฟ้มข่าวบริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน) ปี 2538-2539
- 3.2.4 แฟ้มข่าวบริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน) ปี 2538-2539
- 3.2.5 หนังสือรายงานประจำปี 2538-2539 (ANNUAL REPORT)
 - บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
 - บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)
 - บริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน)
- 3.2.6 รายงานผลการดำเนินงานที่แจ้งต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อแสดงถึงรายได้ ผลกำไร และการเพิ่มทุน
 - บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
 - บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)
 - บริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน)
- 3.2.7 เอกสารอื่น เช่น บทสัมภาษณ์ การแสดงความคิดเห็นของบุคคล ผู้เกี่ยวข้องกับ 3 บริษัท เอกสารประกอบทางวิชาการหนังสือพิมพ์ วิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากงานสัมมนา เอกสารการเปิดเผยสารสนเทศบริษัทจดทะเบียน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มนักข่าวหนังสือพิมพ์

1. นายสุธี อินรักษา บรรณาธิการ นสพ.คู่แข่งธุรกิจ
2. นางสาวสุทธิรา สันซัง หัวหน้าข่าว นสพ.กรุงเทพธุรกิจ
3. นางสาวสัททยา เจริญฤทธิ หัวหน้าข่าว นสพ.คู่แข่งรายวัน
4. นายปกรณ์ ทองบริสุทธิ์ ผู้สื่อข่าว นสพ.คู่แข่งธุรกิจ
5. นางสาวสุพิษา สุภารัตน์ ผู้สื่อข่าว นสพ.ฐานเศรษฐกิจ
6. นางสาวสรวงมณฑ์ งามประเสริฐสิทธิ ผู้สื่อข่าว นสพ.ผู้จัดการรายวัน
7. นางสาววาสนา กลั่นประเสริฐ ผู้สื่อข่าว นสพ.คู่แข่งรายวัน
8. นางสาวบุญธิดา จิรพงษ์ธนาเวช ผู้สื่อข่าว นสพ.ไทยโพ้นแดนสยาม
9. นางสาวสุจิต รัชศาสตร์ ผู้สื่อข่าว นสพ.วิจัย
10. นางสาวยินดี เรืองดิษฐ์ ผู้สื่อข่าว นสพ.มติชน
11. นางสาวณัดดีนา สุวัฒน์วิทยกร ผู้สื่อข่าว นสพ.แนวหน้า
12. นายเทพศิรินทร์ นาคจำเริญ ผู้สื่อข่าว นสพ.อสังหาริมทรัพย์

2. กลุ่มนักประชาสัมพันธ์

1. นางสาวมาลี เหลืองวัฒนาโชด
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัท เอ็มเอส จำกัด
ตัวแทนการประชาสัมพันธ์ บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)
2. นางสาวสุนิณี เปล่งศรีงาม
ผู้จัดการทั่วไป ฝ่ายการตลาดและประชาสัมพันธ์
บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)
3. นางจินตนา (แสงสว่าง) แดงเดช
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ออกัส (1991) คอมมูนิเคชั่น จำกัด ที่ปรึกษา
และตัวแทนการประชาสัมพันธ์ บริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน)

3. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในฐานะอื่น

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในมุมมองของบุคคลภายนอก ผู้ศึกษาจึงเลือกสัมภาษณ์

3.1 นักวิชาการ

1. รศ.สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร.พรทิพย์ พิมลสินธุ์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. รศ.มานพ พงศทัต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นายยอดเยี่ยม เพชรานนท์ อดีตนายกสมาคมสถาปนิก

3.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

1. นายสัมโพธิ์ เทียนทอง กรรมการผู้จัดการ บริษัท โพรลิงค์ จำกัด
2. นางบุศรินทร์ ศรีสุวรรณวัช กรรมการผู้จัดการ บริษัท คอร์ปอเรท พับลิค รีเลชั่น จำกัด (CPR)

3.3 นักข่าวหนังสือพิมพ์สายหุ้น-การเงิน

1. นายวีรศักดิ์ สุรัตน์เศรษฐี หัวหน้าข่าว นสพ.คู่แข่งรายวัน
2. นางสาวกชกร วงศ์ศิริ ผู้สื่อข่าว นสพ.คู่แข่งรายวัน

3.4 บริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ (โบรกเกอร์)

1. นายปกรณ์ ลิมโยธิน นักวิเคราะห์ บงล.ชิทก้า
2. นายสิทธิพล มงคลรัตน์ นักวิเคราะห์ บงล.เจ เอฟ ธนาคม

3.5 นักลงทุน

1. นายอนิรุทธ กามิท เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี-การเงิน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต
2. นางสาวนัยนา ประธานพิพัฒน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ บงล.ชนชาติ

4. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ ตัวผู้ศึกษา เป็นเครื่องมือ เพื่อเก็บข้อมูลจากบุคคลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (DEPTH INTERVIEW) และสัมภาษณ์กลุ่ม (FOCUS GROUP)

5. วิธีการเก็บข้อมูล

5.1 รวบรวมข้อมูลจากบุคคล

1. สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (DEPTH INTERVIEW) จากกลุ่มตัวอย่าง
2. สัมภาษณ์กลุ่ม (FOCUS GROUP) จากกลุ่มตัวอย่าง

5.2 รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

ค้นคว้าจากแฟ้มข่าว งานสัมมนา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุด ศูนย์ข้อมูลกลางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ข้อมูลบริษัท คู่แข่ง จำกัด (มหาชน) หอสมุดเนชั่น มัลติมีเดีย กรู๊ป หอสมุดบริษัทผู้จัดการ จำกัด (มหาชน) งานเขียนประเภทบทความ บทสัมภาษณ์ในวงการอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ แฟ้มข่าวอสังหาริมทรัพย์ บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน)

6. การตรวจสอบข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลบุคคล
2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

1. ข้อมูลประเภทบุคคล

ภายหลังจากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากบุคคลที่ต้องการแล้ว จะทิ้งช่วงระยะเวลาประมาณ 15-30 วันแล้ว นำคำถามแนวเดิมย้อนกลับไปถามผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทดสอบว่ามีความแตกต่างไปจากเดิมบ้างหรือไม่ และทำการสัมภาษณ์กลุ่ม (FOCUS GROUP INTERVIEW) กับนักข่าวสายธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ด้วยแนวคำถามชุดเดิมอีกครั้ง

ในการปฏิบัติการทดสอบ จะมีวิธีการดังนี้

- 1.1 ใช้คำถามเดี่ยวพร้อมกันหลาย ๆ คน (6 คน) เพื่อตรวจสอบว่า ข้อมูลตรงกันหรือไม่ มีข้อใดที่ขัดแย้งกัน ในกรณีที่พบข้อขัดแย้งกันจะใช้วิธีตรวจสอบเพิ่มเป็นรายบุคคลเฉพาะประเด็น ในการสนทนาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อตรวจสอบหาสาเหตุความผิดพลาดของข้อมูลในประเด็นนั้น ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางที่สามารถช่วยให้ได้ข้อมูลอื่น ที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมในรายละเอียดของเรื่อง
- 1.2 ถามซ้ำ หรือสัมภาษณ์ซ้ำกับคนเดิมในช่วงเวลาที่ห่างกันออกไป ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบดูว่า เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปแล้วนั้น ข้อมูลที่เคยให้ไว้ จะเหมือนเดิม หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดอีกหรือไม่ แล้วนำมาเปรียบเทียบกันอีกครั้ง เพื่อเป็นการทดสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 1.3 นำข้อมูลการสัมภาษณ์ และเอกสารที่รวบรวมมาได้ พิจารณาเปรียบเทียบ กับสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับสภาพความเป็นจริงอีกครั้ง

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลประเภทเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเช่นเดียวกับการตรวจสอบข้อมูลประเภทบุคคล คือ ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลหลายแห่ง ได้แก่ ข่าววันเดียวกันจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ โดยเป็นการตรวจสอบอย่างละเอียดในประเด็น และเนื้อหาของข่าวที่น่าเสนอ ได้แก่ ชื่อบุคคล สถานที่ วัน เดือน ปี ตัวเลข สถิติอ้างอิง เพื่อทำการเปรียบเทียบประเด็น และเนื้อหาว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่และอย่างไร เป็นข่าวที่นักข่าวเสาะหามาเอง หรือมีนักประชาสัมพันธ์เป็นผู้จัดการกำหนดประเด็นหรือเนื้อหาอย่างไร

7. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน

7.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ แบ่งเป็น 3 ช่วง

- 7.1.1 สถานการณ์ทั่วไปและเศรษฐกิจ
- 7.1.2 สถานการณ์ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ทั่วไป
- 7.1.3 สถานการณ์ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

7.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์สถานการณ์วิกฤติของบริษัทการศึกษา

(1) กรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) หรือ LH

1. เหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ
2. วิเคราะห์ที่มาของข่าว
3. ผลกระทบที่ตามมาภายหลังการนำเสนอข่าว
4. ขั้นตอนการแก้ไขภาวะวิกฤติผ่านนักข่าว

กรณีศึกษาที่ 2 บริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน) หรือ B-LAND

1. เหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ
2. วิเคราะห์ที่มาของข่าว
3. ผลกระทบที่ตามมาภายหลังการนำเสนอข่าว
4. ขั้นตอนการแก้ไขภาวะวิกฤติผ่านนักข่าว

กรณีศึกษาที่ 3 บริษัท สมประสงค์แลนด์ จำกัด (มหาชน) หรือ SOMPR

1. เหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ
2. วิเคราะห์ที่มาของข่าว
3. ผลกระทบที่ตามมาภายหลังการนำเสนอข่าว
4. ขั้นตอนการแก้ไขภาวะวิกฤติผ่านนักข่าว

(2) เปรียบเทียบภาพลักษณ์ด้านบวกและด้านลบ

บริษัท แลนด์แอนด์เฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) กับบริษัท สมประสงค์
แลนด์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางกอกแลนด์ จำกัด (มหาชน)

1. เปรียบเทียบ 3 บริษัทกรณีศึกษา
 - ภูมิหลังทั่วไป
 - ปัจจัยแวดล้อม
 - การดำเนินงานที่ผ่านมา
2. แผนงานประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด
3. แนวทางการดำเนินธุรกิจ

7.3 ตอนที่ 3 วิเคราะห์บทบาทและความสัมพันธ์ของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์

1. บทบาทของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์
 2. ความสัมพันธ์ของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์
- ประเด็น วิเคราะห์
1. การปรับตัวเข้าหากัน
 2. การให้ความร่วมมือ
 - ที่มาของความสัมพันธ์
 - รูปแบบของความสัมพันธ์
 3. แนวโน้มการปรับตัวเข้าหากัน

8. การนำเสนอข้อมูล

ผลการศึกษานำเสนอข้อมูลในรูปแบบรรณาวีเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

1. สถานการณ์วิกฤติของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลจากเอกสาร
2. การปรับบทบาทและความสัมพันธ์ของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์ และรูปแบบการให้ความร่วมมือที่มีต่อกันภายใต้สถานการณ์วิกฤติของอสังหาริมทรัพย์
3. มุมมองของบุคคลผู้มีความเกี่ยวข้องในวิกฤติของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และแนวโน้มของการทำงานร่วมกันของนักข่าวและนักประชาสัมพันธ์